

اثر حفاظتی عصاره الکلی ژل آلوئه ورا بر تغییرات هورمون‌های استروژن و پروژسترون در مدل MS تجربی موش صحرایی ماده

نویسنده‌گان:

الهام رحمانیان کوشکی^{*}، مینا قجلی^۲، مهناز طاهریان فرد^۳

۱- گروه آناتومی و جنین‌شناسی، دانشکده بین‌الملل، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

۲- گروه آناتومی و جنین‌شناسی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

۳- گروه فیزیولوژی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

Pars Journal of Medical Sciences, Vol. 13, No.3, Fall 2015

چکیده:

مقدمه: بیماری ام‌اس (Multiple sclerosis, MS) یک بیماری سیستم اعصاب مرکزی است. امروزه توجه محققین به طب سنتی در درمان این بیماری جلب شده است. هدف از انجام پژوهش حاضر ارزیابی اثر حفاظتی عصاره الکلی ژل آلوئه ورا بر تغییرات هورمون‌های استروژن و پروژسترون در مدل MS تجربی موش صحرایی ماده است.

روش کار: ۳۰ سر موش صحرایی ماده نژاد ویستار به طور تصادفی به شش گروه مساوی تقسیم شدند. به گروه تجربی ۱، ۱۴ میکرو لیتر اتیدیوم بروماید در ناحیه بطن‌های جانبی و نرم‌مال سالین به صورت گاواز، به گروه تجربی ۲، ۱۴ میکرو لیتر اتیدیوم بروماید در ناحیه بطن‌های جانبی و دوز ۵۰ mg/kg آلوئه ورا، به گروه تجربی ۳، ۱۴ میکرو لیتر اتیدیوم بروماید در ناحیه بطن‌های جانبی و دوز ۱۰۰ mg/kg آلوئه ورا، به گروه تجربی ۴، ۱۴ میکرو لیتر اتیدیوم بروماید در ناحیه بطن‌های جانبی و دوز ۲۰۰ mg/kg آلوئه ورا داده شد. به گروه کنترل هیچ دارویی داده نشد و به گروه شاهد ۱۴ میکرو لیتر سالین در ناحیه بطن‌های جانبی تزریق شد. در پایان از قلب حیوانات برای اندازه‌گیری غلظت سرمی هورمون‌های استروژن و پروژسترون خون گیری به عمل آمد.

یافته‌ها: غلظت هورمون استروژن در گروه شاهد، تجربی ۱ و ۲ دارای کاهش معناداری نسبت به گروه کنترل بود. غلظت هورمون پروژسترون در گروه شاهد، تجربی ۱، ۲ و ۳ نسبت به گروه کنترل کاهش معناداریداشت.

بحث و نتیجه‌گیری: نتایج نشان می‌دهد که بیماری ام‌اس باعث کاهش غلظت هورمون‌های استروژن و پروژسترون می‌شود و عصاره آلوئه ورا به دلیل داشتن ترکیبات مؤثر، باعث بهبود غلظت هورمون‌های استروژن و پروژسترون در موش‌های مبتلا به ام‌اس می‌شود.

واژگان کلیدی: آلوئه ورا، استروژن، پروژسترون، ام‌اس

Par J Med Sci 2015;13(3):45-50

مقدمه:

این بیماری در زنان به نسبت ۱/۷۷ به ۱ شایع‌تر از مردان بوده و حداقل شیوع سنی آن بین ۲۰ تا ۴۰ سالگی است. از طرف دیگر سیر بالینی آن متنوع بوده و می‌تواند از یک سیر کاملاً خوش خیام تا سیر پیش‌رونده و ناتوان‌کننده متغیر باشد [۱]. طبق گزارش انجمن ام‌اس ایران، نزدیک به ۴۰ هزار نفر بیمار مبتلا در کشور وجود دارد [۲] و این در حالی است که اکثر زنان مبتلا در مورد تأثیر بیماری بر بارداری و زایمان و همچنین استفاده از داروها روی جنین نگران هستند [۳]. در بررسی‌ها

بیماری ام‌اس یک بیماری سیستم اعصاب مرکزی است که به دنبال آن ناتوانی عصبی بهویژه در افراد جوان ظاهر می‌شود [۱]. این بیماری باعث بروز برخی از علائم عصبی از قبیل ضعف و بی‌حالی در اندام‌های انتهایی، تغییرات بینایی، اختلال عملکرد مثانه، درد و خستگی می‌شود [۲]. عدم شناخت کامل ماهیت بیماری باعث شده تا هیچ‌گونه درمان قطعی برای آن یافت نشود. یکی از مهم‌ترین مشکلات مرتبط با این بیماری وجود تعداد زیادی از افراد مبتلا در سنین باروری است [۳].

* نویسنده مسئول، نشانی: شیراز، دانشگاه شیراز، دانشکده بین‌الملل، گروه آناتومی و جنین‌شناسی

تلفن تماس: ۰۹۱۷۱۹۲۱۱۳۵ پست الکترونیک: dr.rahamanian27@gmail.com

پذیرش: ۱۳۹۴/۹/۲

اصلاح: ۱۳۹۴/۷/۲۲

دربافت: ۱۳۹۴/۳/۲۳

روش کار:

مطالعه حاضر به صورت تجربی، آزمایشگاهی و کاملاً تصادفی انجام شده است. کلیه اصول اخلاقی کار با حیوانات آزمایشگاهی در این پژوهش بر اساس دستورالعمل کمیته حمایت از حیوانات دانشگاه شیراز رعایت شده است. این طرح تحقیقاتی تاریخ مصوب ۱۳۹۴/۱۰/۰۱ (اول دی ماه ۱۳۹۵) است که در کمیته اخلاق دانشگاه دامپزشکی شیراز به شماره ۱۴۵۱/پ/الف ثبت شده است. در این مطالعه روی تعداد ۳۰ سر موش صحرایی ماده بالغ نژاد ویستان را وزن 200 ± 15 گرم و سن ۱۰۰-۱۲۰ روز تهیه شده از مرکز تحقیقات واکسن و سرم‌سازی رازی شیراز انجام شد. موش‌ها در خانه حیوانات دانشگاه دامپزشکی دانشگاه شیراز به مدت دو هفته در شرایط آزمایشگاهی (دمای 21 ± 2 درجه سانتی‌گراد و چرخه ۱۲ ساعت نور و ۱۲ ساعت تاریکی) قرار گرفتند. در این مدت موش‌ها در قفس‌های فلزی با درب مشبک نگهداری و از غذای استاندارد استفاده می‌کردند. همچنین آب توسط بطربی شیشه‌ای مخصوص در اختیار آن‌ها قرار می‌گرفت. قفس آن‌ها هفت‌های سه بار با کل $\%70$ ضدعفونی می‌شد.

روش القای بیماری

بیماری اماس یکی از بیماری‌های التهابی مزمن تخریب می‌باشد. در سیستم عصبی مرکزی استوتخریب شیمیایی می‌باشد که اماس اتیدیوم بروماید (EB) یکی از متداول‌ترین مدل‌های کاربردی برای القاء بیماری ام اس می‌باشد. ازین‌رودر پژوهش حاضر، برای القاء بیماری در موش‌های گروه تجربی، تزریق اتیدیوم بروماید در ناحیه بطن‌های جانبی به صورت دوطرفه و با دستگاه استریوتاکسی و به کمک سوزن هامیلتون (نیل ۳۰) انجام شد [۱۵]. اتیدیوم بروماید به صورت پودر قرمز رنگ از شرکت مرک تهیه و از سالین به عنوان حلال آن استفاده شد.

روش تهیه عصاره الکلی آلوئه ورا

برای تهیه عصاره الکلی گیاه آلوئه ورا ابتدا تعدادی از برگ‌های تازه آلوئه ورا تهیه شد. پس از تأیید علمی کارشناسان گیاه‌شناسی دانشگاه شیراز، برگ‌ها شسته شده و ژل آن خارج شد. ژل حاصل در اتانول ۹۵ درجه به میزان چهار برابر حجم قرار داده شد. پس از قرار دادن ظرف حاوی ژل به مدت چهار روز روی شیکر، محلول توسط فیلتر صاف و با استفاده از دستگاه Rotary Evaporator در دمای ۴۵ درجه تغییض شد. ماده حاصل در دمای ۴۰ درجه سیلیسیوس کاملاً خشک و به صورت پودر در آمد [۱۶].

سی سر موش ماده به طور تصادفی به شش گروه پنج‌تایی تقسیم شدند:

مشخص شده است که به طور معمول بهبود بیماری، در انتهای دوران بارداری کاهش و در دوره پس از زایمان افزایش می‌یابد [۷].

مطالعات نشان می‌دهد که هورمون استرادیول در زنان حامل منجر به کاهش اندازه و تعداد ضایعات مغزی در مراحل ابتدایی بیماری اماس شده و پاسخ‌های اینمی را در بیمار مبتلا افزایش می‌دهد [۸]. علت کاهش فعالیت بیماری در این دوره به درستی شناخته نشده است، اما احتمالاً عواملی از قبیل کاهش ناگهانی استروژن پس از زایمان و برداشته شدن وضعیت سرکوب سیستم اینمی در بارداری می‌تواند روی بهبود بیماری نقش داشته باشد [۹].

همچنین مشخص شده است که داروهای رایج درمان بیماری مذکور با وجود فواید محدود تا متوسطی که در بهبود علائم بیماری دارند، دارای عوارض جانبی خاصی از محدوده خفیف تا متوسط و حتی شدید نیز هستند [۱۰]. امروزه به دلیل عدم موفقتی کامل در درمان بیماری، توجه محققین به طب مکمل و سنتی جلب شده و سعی دارند در حل این معضل از تمام ظرفیت‌های موجود استفاده کنند [۱۱].

مطالعات نشان می‌دهد که تا ۷۰ درصد بیماران مبتلا به اماس از روش‌های مختلف طب مکمل و دارویی استفاده می‌کنند [۱۲] و میزان استفاده از طب گیاهی برای درمان بیماری $\frac{۳}{۴}$ درصد است [۱۳].

آلوئه ورا یا گیاه صبر زرد یکی از گیاهان مورد استفاده در درمان بیماری اماس است. مهم‌ترین ترکیبات شیمیایی گیاه آلوئه ورا پلی ساکاریدها، آنتراکینون‌ها، پروستاگلاندین‌ها، فیتواستروژن‌هایی مانند بتا-سیتوسترون، کلسترون و اسیدهای چرب از جمله کامپسترون هستند که روی سیستم تولید مثیل مؤثر هستند [۱۴].

همان‌طور که گفته شد در بیماران مبتلا به اماس کاهش هورمون استروژن سبب تشید عوارض بیماری و همچنین نازایی می‌شود بنابراین استفاده از گیاهان دارویی که باعث افزایش هورمون استروژن شود، می‌تواند در درمان این بیماری مؤثر واقع شود. همراهی دو ویژگی بیماری یعنی درگیر کردن گروه جوانان و ناتوان کنندگی در سینه باروری، اهمیت ویژه‌ای به این بیماری و همچنین به تحقیقاتی که روشن گر زوایای مختلف این بیماری است، می‌دهد. مهم‌ترین هدف پژوهش حاضر بررسی اثر حفاظتی عصاره گیاه آلوئه ورا روی بهبود روند تغییرات هورمون‌های جنسی استروژن و پروسترون در موش‌های صحرایی ماده مبتلا به اماس بود.

انجام شد. هورمون‌های جنسی ماده با استفاده از کیت حیوانی و به روش آزمون الیزا اندازه‌گیری شدند. برای مقایسه بین گروه‌ها از تحلیل واریانس یک‌طرفه و آزمون توکی با کمک نرم‌افزار SPSS ویرایش ۱۸ استفاده شد. $p < 0.05$ به عنوان سطح معناداری در نظر گرفته شد.

یافته‌ها:

نتایج نشان داد که غلظت هورمون استروژن در گروه شاهد، تجربی ۱ و ۲ کاهش معناداری نسبت به گروه کنترل دارد. همچنین غلظت هورمون استروژن در گروه‌های تجربی ۲، ۳ و ۴ دارای افزایش معناداری نسبت به گروه تجربی ۱ است ($p < 0.05$) (نمودار ۱).

نتایج نشان داد که غلظت هورمون پروژسترون در گروه شاهد، تجربی ۱، ۲ و ۳ با کاهش معناداری نسبت به گروه کنترل همراه است. همچنین غلظت هورمون پروژسترون در گروه تجربی ۴ دارای افزایش معناداری نسبت به گروه تجربی ۱ هست ($p < 0.05$) (نمودار ۲).

گروه تجربی ۱: تزریق ۱۴ میکرو لیتر محلول اتیدیوم بروماید به ناحیه بطن جانبی به همراه نرمال سالین به صورت گاواز.

گروه تجربی ۲: تزریق ۱۴ میکرو لیتر محلول اتیدیوم بروماید به همراه دوز ۵۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم وزن بدن عصاره الکلی آلوئه ورا به صورت گاواز [۱۷].

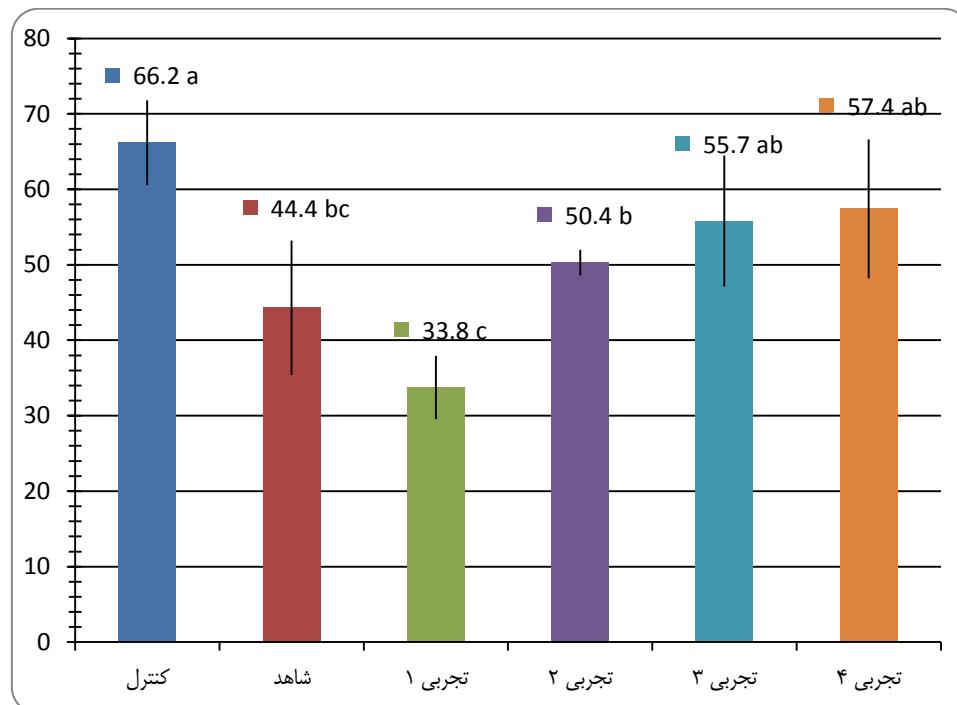
گروه تجربی ۳: تزریق ۱۴ میکرو لیتر محلول اتیدیوم بروماید به همراه دوز ۱۰۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم وزن بدن عصاره الکلی آلوئه ورا به صورت گاواز.

گروه تجربی ۴: تزریق ۱۴ میکرو لیتر محلول اتیدیوم بروماید به همراه دوز ۲۰۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم وزن بدن عصاره الکلی آلوئه ورا به صورت گاواز [۱۸، ۱۷].

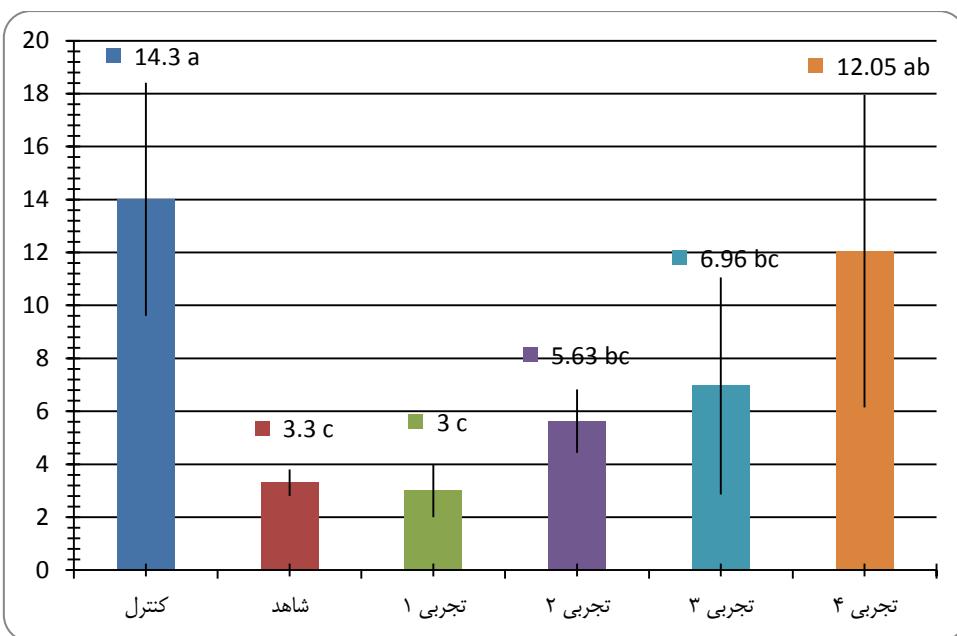
گروه شاهد: تزریق ۱۴ میکرو لیتر سالین به عنوان حلال اتیدیوم بروماید با استفاده از سرنگ هامیلتون به ناحیه بطن‌های جانبی (در هر بطن ۷ میکرو لیتر).

گروه کنترل بدون دریافت هیچ تزریقی در شرایط معمولی نگهداری شدند.

پس از ۳۵ روز، تمام موش‌ها با اتر بی‌هوش و برای اندازه‌گیری هورمون‌های استروژن و پروژسترون از قلب آن‌ها خون‌گیری

نمودار ۱: تغییرات مربوط به هورمون استروژن در گروه‌های تجربی

نمودار ۲: تغییرات مربوط به هورمون پروژسترون در گروه های تجربی

* بر اساس آزمون دانکن ستون های دارای یک حرف مشترک اختلاف معناداری در سطح ۵٪ نسبت به ستون های دیگر ندارند.

نسبت به گروه کنترل می شود [۲۲]. آیچه مسلم است افزایش استروژن سبب بهبود بیماری می شود و این احتمال وجود دارد که در پژوهش حاضر نیز با افزایش هورمون های استروژنی سبب کاهش عوارض بیماری روی باروری افراد مبتلا به اماس شود.

در مطالعه ای با هدف بررسی تأثیر گیاه آلوئه ورا روی تخدمان موش های باردار مشخص شد که این گیاه سبب افزایش رگ سازی در اطراف فولیکول ثانویه می شود. همچنین نتایج این مطالعه نشان داد که آلوئه ورا تأثیری مشابه استروژن و هورمون تحریک کننده فولیکولی دارد [۲۳].

از آنجاکه عصاره آلوئه ورا دارای اثراتی مشابه با اثر هورمون تحریک کننده فولیکولی روی تخدمان است [۲۴]، پس همانند این هورمون عمل کرده و باعث افزایش رشد و تکامل بیشتر فولیکول ها و در نتیجه افزایش ترشح استروژن از سلول های فولیکولی می شود. در بررسی ها مشخص شده است که لیگاند استروئیدی سبب شروع نسخه برداری ژنی اختصاصی گیرنده استروژن می شود و این امر منجر به پیشبرد ساخت RNA های پیامبر اختصاصی می شود. در بین پروتئین های بسیاری که در اکثر سلول های پاسخ دهنده به استروژن ساخته می شوند، گیرنده های استروژنی و پروژسترونی وجود دارد [۲۲] و مشخص شده است که ترکیب بتا سیتوسترون موجود در گیاه آلوئه ورا دارای فعالیت بیولوژیکی استروژن زایی هست در نتیجه این احتمال وجود دارد که ترکیبات فیتو استروژنی در گروه های

بحث :

با توجه به نتایج بدست آمده در گروه های تجربی کاهش در میزان هورمون های استروژن و پروژسترون نسبت به گروه کنترل مشاهده می شود که نشان دهنده اثرات منفی اماس بر تغییرات هورمون های جنسی است. بیان شده است که در سرم مبتلایان به اماس، غلظت استروژن به طور معناداری پایین تر از افراد عادی است [۱۹] که موافق با پژوهش حاضر است. از طرف دیگر، در بعضی از مطالعات بیان شده است که استرادیول و پروژسترون، فعالیت بیماری اماس را تحت تأثیر قرار می دهد و گزارش کردند که درمان مقادیر متغیر این هورمون ها می تواند در درمان بیماری مؤثر باشد [۲۰]. مطالعات انجام شده در سال ۲۰۰۴ بیانگر آن است که سازو کارهای دیگر هورمون های جنسی در جلوگیری از پیشرفت ناتوانی در بیماران مبتلا به اماس است [۲۱]. از این رو کاهش هورمون استروژن و پروژسترون در گروه های تجربی پژوهش حاضر نیز کاملاً منطقی و موافق با پژوهش های پیشین است.

نتایج مطالعه حاضر نشان می دهد که غلظت هورمون استروژن در گروه های تجربی ۲، ۳ و ۴ دارای افزایش معناداری نسبت به گروه تجربی ۱ است. همچنین غلظت هورمون پروژسترون در گروه تجربی ۴ با افزایش معناداری نسبت به گروه تجربی ۱ همراه است که احتمالاً نشان دهنده تأثیر بهبود دهنده گیاهی بیماری اماس توسط آلوئه ورا و تغییرات هورمون های جنسی است.

در بررسی تأثیر آلوئه ورا روی تغییرات هورمون های جنسی ماده بیان شده است که این عصاره باعث افزایش هورمون استروژن

تشکر و قدردانی:

بدین وسیله از همکاری کلیه افرادی که در اجرای این پژوهش نقش داشته‌اند تشکر و قدردانی می‌شود.

مقاله حاضر برگرفته از پایان‌نامه الهام رحمانیان دانشجوی دکترای آناتومی و جنین‌شناسی مقایسه‌ای دانشگاه شیراز است.

تعارض منافع:

نویسنده‌گان هیچ گونه تعارض منافع با توجه به تالیف یا انتشار مقاله اعلام نکرده‌اند.

دربافت‌کننده آلوئه ورا سبب بهبود تغییرات هورمون‌های استروژن و پروژسترون شده باشد.

نتیجه‌گیری:

با توجه به نتایج حاصل احتمالاً عصاره آلوئه ورا به دلیل دارا بودن ترکیبات فیتواستروژنی مؤثر می‌تواند باعث بهبود روند تغییرات هورمون‌های استروژن و پروژسترون به صورت وابسته به دوز در بیماران مبتلا به اماس شود. بنابراین استفاده از این عصاره گیاهی برای بهبود تغییرات هورمون‌های جنسی استروژن و پروژسترون در بیماران مبتلا به اماس توصیه می‌شود.

References:

14. Surjushe A, Vasani R, Sable DG. Aloe vera: a short review. Indian J Dermatol 2008; 53(4): 163-6.
15. Mazzanti C, Spanevello R, Morsch A, et al. Previous treatment with ebselen and vitamin E alters adenine nucleotide hydrolysis in platelets from adult rats experimentally demyelinated with ethidium bromide. Life Sci 2007; 81: 241-248.
16. Mosayebi GH, Ghazavi A, Aghili B. Aloe Vera Immunomodulatory activity in an animal model of multiple sclerosis. J of Arak Univ of Med Sci 2009; 12 (3): 109-115 [Persian].
17. Modaresi M, Khodad AR. The Effects of Aloe Vera Extract on Spermatogenesis and Reproductive Hormones in Mice. Res J Biol Sci 2014; 9(5): 165-168. [Persian].
18. Azarnia M, Neyboni M, Rajabi zelati S, et al. The impact of bee venom on demyelination in Wistar rats demyelinated with ethidium bromide. J Biol Iran 2009; 22 (4): 566-573 [Persian].
19. Grinsted L, Heltberg A, Hagen C, et al. Serum sex hormone and gonadotropin concentrations in premenopausal women with multiple sclerosis. J Int Med 1989; 226(4): 241-4.
20. Bansil S, Lee HJ, Jindal S, et al. Correlation between sex hormones and magnetic resonance imaging lesions in multiple sclerosis. Acta Neural Scand 1999; 99(2): 91-4.
21. Offner H. Neuroimmunoprotective effects of estrogen and derivatives in experimental autoimmune encephalopathies: Therapeutic implications for multiple sclerosis. J Neurosci Res 2004; 78(5): 603-24.
22. Pourfarid M, Karimijashni HA, Hoshmand F. Effect of Aloe vera plant extract on the serum levels of the hormones estrogen and progesterone, and gonadotropins in rats. J Jahrom Univ of Med Sci 2012; 10 (4): 7-12 [Persian].
23. Rengin K, Gullan A. Investigation of the effects of Aloe barbadensis on rat ovaries. J of Med Food 2009; 2(6): 1393-7.
24. Kosif R, Akat G, Oztekin A. Microscopic examination of placenta of rats prenatally exposed to Aloe barbadensis: a preliminary study. Int J Morphol 2008; 26(2): 275-81.
1. Sluder JA, Newhouse P, Fain D. Pediatric and adolescent multiple sclerosis. Adolesc Med 2002; 13(3): 461-85.
2. Kasper D, Braunwald E, Fauci A, et al. Harrison's principles of internal medicine. 16th ed. New York: McGraw-Hill Medical Publishing; 2005.
3. Orton SM, Herrera BM, Yee IM, et al. Sex ratio of multiple sclerosis in Canada: a longitudinal study. Lancet Neurol 2006; 5(11): 932-6.
4. Nabavi S, Poorfarzam S, Ghassemi H. Clinical course and prognosis of 203 patients with MS in shahid Mustafa Khomeini Hospital, Tehran 2002. Tehran Univ Med J 2006; 64 (7): 90-7.
5. Payamani F, Miri M. Signs and symptoms of MS in patients with multiple sclerosis. Mandish 2012; 2 (2-3): 1-6 [Persian].
6. Jalkanen A, Alanen A, Airas L, Group FMSaPS. Pregnancy outcome in women with multiple sclerosis: results from a prospective nationwide study in Finland. Mult Scler 2010; 16(8): 950-5.
7. Korn-Lubetzki I, Kahana E, Cooper G, et al. Activity of multiple sclerosis during pregnancy and puerperium. Ann Neurol 1984; 16(2): 229-31.
8. Gold SM, Voskuhl RR. Estrogen and testosterone therapies in multiple sclerosis. Progress in Brain Res 2009; 175: 239-251. doi:10.1016/S0079-6123(09)175167
9. Airas L, Saraste M, Rinta S, et al. Immunoregulatory factors in multiple sclerosis patients during and after pregnancy: relevance of natural killer cells. Clin Exp Immunol 2008; 151(2): 235-43.
10. Braunwald E, Fauci AS, Harrison's principles of internal medicine, 16th edition, Mc Grow-Hill publ 2005; 2461-2470.
11. Naseri M, Ahmadi A, Gharegezli K, et al. Evaluation of Clinical Toxicology of Natural products M14 in patients with MS. Daneshvar 2007; 14(68): 59-64 [Persian].
12. Fox RJ. Complementary and alternative medicine in multiple sclerosis. J Neurology 2014; 82(12): e 103-7.
13. Seddighi Zh, Mafton F, Moshrafi M. Knowledge and insight to complementary medicine and the rate of the service population of Tehran, monitoring. Payesh 2005; 3(4): 279-89 [Persian].

Protective Effect of Aloe Vera Alcoholic Extract Gel on Changes of Estrogen and Progesterone in Experimental Model Rats with MS

Elham Rahamanian Koshkaki ^{1*}, Mina Tajali ², Mahnaz Taherianfard ³

Received: 6/12/2015

Revised: 10/14/2015

Accepted: 11/23/2015

1. Dept of Anatomy and Embryology, International Branch, Shiraz University, Shiraz, Iran
2. Dept of Anatomy and Embryology, Shiraz University, Shiraz, Iran
3. Dept of physiology, School of Veterinary Medical, Shiraz University, Shiraz, Iran

Pars Journal of Medical Sciences, Vol. 13, No.3, Fall 2015

Par J Med Sci 2015;13(3):45-50

Abstract

Introduction:

Multiple Sclerosis (MS) is a disease of central nervous system. Researchers have turned to traditional medicine for the treatment of MS. The present article aimed to investigate the protective effect of Aloe Vera alcoholic extract gel on changes of estrogen and progesterone in experimental MS models of female rats.

Materials and Methods:

A total number of 30 female Wistar rats were randomly divided into 6 equal groups. The experimental group 1 received 14 micro liters of ethidium bromide in lateral ventricles and received normal saline gavage; the experimental group 2 received 14 micro liters of ethidium bromide in lateral ventricles and received 50 mg/Kg of Aloe Vera; the experimental group 3 received 14 micro liters of ethidium bromide in lateral ventricles and received 100 mg/Kg of Aloe Vera, the experimental group 4 received 14 micro liters of ethidium bromide in lateral ventricles and received 200 mg/Kg of Aloe Vera. The control group did not receive any drugs. The sham group received 14 micro liters saline in lateral ventricles.. Finally, blood samples were taken from their hearts in order to measure the serum concentration of estrogen and progesterone.

Results:

The serum concentration of estrogen in the sham group, experimental groups 1 and 2 was significantly lower than that in the control group. The concentration of progesterone in the sham group, experimental groups 1, 2 and 3 was significantly lower than that in the control group..

Conclusion:

The results show that MS decreased estrogen and progesterone, and that the active ingredients of Aloe Vera increased the concentration of the estrogen and progesterone in rats with MS.

Keywords: Aloe Vera, Estrogen, Progesterone, MS

* Corresponding author, Email: dr.rahamanian27@gmail.com